

**Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjo
Egidijaus Šileikio atskiroji nuomonė**

dėl Konstitucinio Teismo 2010 m. vasario 12 d. nutarimo

(„Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 226 „Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų rūšių, dydžių ir taikymo principų patvirtinimo“ 1, 2 punktų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 226 „Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto rinkliavų rūšių, jų maksimalių dydžių ir taikymo principų patvirtinimo“ (2003 m. gegužės 27 d. redakcija) 1 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“)

Iš dalies sutinku su tuo, kad remiantis įstatyminiu pavedimu Vyriausybės valdymo aktu nustatyti rinkliavų, mokamų valstybės įmonei *Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai*, dydžiai (tarifai) neprieštarauja Konstitucijai, kadangi jie gali būti objektyviai grindžiami valstybės interesu užtikrinti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto konkurencingumą (palyginti su užsienio valstybių jūrų uostais) ir su šiuo konkurencingumu susijusia būtinybe prireikus veiksmingai (be sudėtingų ir ilgai trunkančių įstatymų leidybos procedūrų) keisti uosto (jį administruojančios valstybės įmonės) teikiamų paslaugų įkainius. Tiesa, manau, kad įstatyme turėtų būti aiškiau įtvirtinti rinkliavų dydžių (tarifų) nustatymo Vyriausybės valdymo aktu principai. Tačiau aiškumo trūkumas, mano nuomone, nėra pagrindas konstatuoti, kad pavedimas Vyriausybei nustatyti rinkliavų dydžius prieštarauja Konstitucijai, kadangi iš esmės galima daryti išvadą, jog įstatymų leidėjas reikalauja užtikrinti, kad valstybės įmonės suteiktos paslaugos atitiktų už jas privalomai mokamos rinkliavos dydį.

Nesutinku, kad kitų dviejų esminių rinkliavų elementų (pirma – rinkliavos rūšių, antra – rinkliavos taikymo principų) nustatymas Vyriausybės valdymo aktu pagal įstatyminį pavedimą neprieštarauja Konstitucijai (t. y. manau, kad toks nustatymas prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, o jo kontekste – ir 46 straipsnio nuostatomis), kadangi, mano nuomone: a) esminiai viešos paslaugos, kurią teikia monopolinio pobūdžio valstybės įmonė, aspektai turi būti reglamentuojami įstatymu (ne Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos valdymo aktu); b) monopolinio pobūdžio *Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija* negali būti laikoma ūkinės veiklos subjektu, kuris kyla iš konstitucinių ūkio pagrindų – privačios nuosavybės teisės ir asmens ūkinės veiklos laisvės bei iniciatyvos, t. y. ūkio subjektu Konstitucijos 46 straipsnio prasme, *ypač sutarčių laisvės ir pelno siekimo atžvilgiu*; c) minėta valstybės įmonė laikytina subjektu, kuris kyla iš eksplisicinių ir implicitinių Konstitucijos nuostatų, reglamentuojančių valstybės funkcijas ir su jomis susijusias viešas paslaugas; d) bylos nagrinėjimo esmę sudarė ne tik tai, ar abejones sukėlusios rinkliavos yra (nėra) Konstitucijoje (127 str.) nurodytų rinkliavų atitikmuo, bet ir tai, ar abejones sukėlusios privalomų mokėjimų monopolinio pobūdžio valstybės įmonei už jos suteiktas viešas paslaugas esminiai aspektai gali būti nustatyti Vyriausybės priimtu valdymo aktu.

Pažymiu, kad mano pozicija būtų kitokia, jei: a) abejones sukėlusias rinkliavas Lietuvos Respublikoje rinktų (t. y. jų pagrindą sudarančias viešas paslaugas teiktų) keletas asmenų, t. y. nebūtų monopolinio pobūdžio subjekto; b) abejones sukėlusias rinkliavas rinktų (t. y. jų pagrindą sudarančias paslaugas teiktų) kitokios teisinės formos įmonė.

Egidijus Šileikis
Vilnius, 2010 02 12